

สติเป็นสมบัติ

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานพระใหม่มา เขาถามคำถามแรกเลยว่า พระบรมสารีริกธาตุนี้ มันมีชีวิต มันเพิ่มได้
เพิ่มจำนวนได้ เพิ่มมาได้ไปได้เหมือนสิ่งมีชีวิต นี่พอฟังแล้วเรารู้เลยว่า ความเข้าใจของ
วิทยาศาสตร์ คำว่ามีชีวิตคือมีจิตวิญญาณครอง เราพยายามอธิบายให้เขาฟังไป

บอกพระชาตุนะ ไม่มีชีวิต เหมือนแร่ธาตุ ไม่มีชีวิต แต่! แต่เพราะคุณงามความดีของพระ
อรหันต์ คุณงามความดีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“พระอรหันต์ท่านนั้นนะ ที่เวลาเผาแล้วนี้กระดูกเป็นพระธาตุ”

ที่นี้พระชาตุนั้นมันก็ไปไหนมาไหนได้นะ แต่ถ้าคิดอย่างวิทยาศาสตร์นี้ คือว่าถ้ามาได้มัน
เจริญได้ มันต้องมีชีวิต มีชีวิตก็มีจิตวิญญาณ เรบอกไม่ใช่ มันเป็นธาตุ ธาตุที่มหัศจรรย์ มันก็
เหมือนธาตุรู้เรานี้ ความรู้สึกนี้ธาตุ ธาตุนะมันไม่มีชีวิต แต่ทำไมธาตุรู้ ธาตุ ๖ นะ

พวกเราว่า ธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ ประกอบมาเป็นมนุษย์ใช่ไหม อากาศธาตุคือโพรง
กระดูกนี้ อากาศธาตุ แล้วก็ธาตุรู้นี้ มนุษย์นี้ประกอบด้วยธาตุ ๖ แต่อากาศธาตุนี้ พวกในโพรง
กระดูกนี้ สิ่งต่างๆ หรืออวกาศนี้ เราเห็นได้ยาก กับธาตุรู้

ที่นี้พอว่าธาตุรู้นี้ ธาตุรู้เป็นธาตุที่มีชีวิต ที่นี้พระบรมสารีริกธาตุ ธาตุที่ไม่มีชีวิตแต่มัน
เพิ่มจำนวนได้ มันเป็นมหัศจรรย์ อันนี้คือคิดแบบวิทยาศาสตร์ไง วิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ไม่ได้
พอพิสูจน์ไม่ได้ก็พิสูจน์ไม่ได้ ที่นี้มันก็อยู่แค่ทางโลก

อย่างพวกเรานี้ ลูกเรานี้หรือเด็กเกิดใหม่ เราต้องทำวิชาการ ต้องมีการศึกษา ที่นี้ การศึกษาทางวิทยาศาสตร์ พอวิทยาศาสตร์ปั๊บก็คิดเป็นกรอบแล้ว เวลาพวกมันต้องพูดแบบเป็น วิทยาศาสตร์ เราก็บอกเขา บอกเวลาเราเทศน์นี้เราก็อิงวิทยาศาสตร์

อย่างเช่นนี้เราจะพูดบ่อยเลย เรื่องชีวิตเรานี้ เราจะเปรียบ เวลาเราพูดถึงตัวเราเอง เราจะ ไม่เข้าใจเรื่องตัวเราเองนะ แต่เราเอาชีวิตเราหรือตัวเราเอง ไปเปรียบกับคอมพิวเตอร์ เครื่อง คอมพิวเตอร์คือร่างกายเรา โปรแกรมคือสมอง แล้วสิ่งที่ป้อนพลังไฟฟ้านี้คือตัวใจ

ถ้าไม่มีไฟฟ้า ไม่มีพลังงาน คอมพิวเตอร์ใช้อะไรไม่ได้เลย อย่างพวกเรานี้ ถ้าไม่มีจิตตัว เดียวนี้ จบนะ ไม่มีจิต นี่ใจคอมพิวเตอร์เสียใจ คอมพิวเตอร์ชำรุดแล้ว เขาก็โยนทิ้ง คนเราเวลา ตายแล้วนะ ร่างกายก็เผาทิ้ง นี่บอก เวลาเราเทศน์นี้นะ เราก็อิงวิทยาศาสตร์

แต่เวลาปฏิบัตินะ ภูคภูกวิทยาศาสตร์หนีหายเลย เพราะธรรมะนี่เหนือวิทยาศาสตร์ ธรรมะเหนือธรรมชาติ ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาตินะ แล้วพวกมันนะ พูดประสาเรานะ เราพูดแรง ถ้าพูดประสาเราที่เขาบอกว่า “นิพพานสงบเย็นๆ นิพพานร่มเย็น นิพพานเป็นเย็น” ก็ควายไ้

ควายมันกินหญ้าเสร็จมันก็นอนแช่น้ำ นั่นก็เย็นของมัน นิพพานแบบควายๆ ไ้ แล้ว นิพพานเป็นธรรมชาติไ้ นิพพานคือความสงบเย็น คนเราเข้าสมาธิก็นิพพานของคนมีกิเลส อ้าว นี่พูดเป็นวิทยาศาสตร์ พวกมันเปรียบเทียบกันไป พอเปรียบเทียบไป พูดไปพูดมา ธรรมะก็เลย เป็นธรรมชาติไปเลย ธรรมะเป็นธรรมชาตินะ จิตนี้เป็นธรรมชาติ เวียนตายเวียนเกิดนี้เป็น ธรรมชาติ

ดูสิ ดูพายุสิ เห็นไหม ด้วยความร้อน อากาสมันเบา ความร้อนขึ้นไป อากาสมันเคลื่อนไป มันก็เกิดลม ไหลเวียน มันก็มีการพัดไป นี่ๆ การเกิดการตายก็เหมือนกัน ในเมื่อการเกิดการตาย จิตนี้ มันเกิดมาตายนี้ เกิดมาชาตินี้ นี่ก็เป็นธรรมชาติแล้ว

ถ้าธรรมะเป็นธรรมชาตินะ เราเป็นพระอรหันต์หมดเลย ก็เราเกิดมาในธรรมชาติ มันเป็น ธรรมชาติอันหนึ่ง การเกิดและการตายนี้เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง ความสุขความทุกข์เป็น

ธรรมชาติอันหนึ่ง แล้วธรรมของพระพุทธเจ้านี้ก็เป็นธรรมชาติอันหนึ่ง

แต่! แต่จิตที่มันไปบรรลุธรรม ที่มันไปเห็นธรรมนี้ มันถึงธรรมชาติไว้ตามความเป็นจริง มันเห็นธรรมชาติสิ เห็นอกุฏทฤษฎีทั้งหมด มันถึง มันรู้จริงเห็นจริง แล้วมันปล่อยวางไว้ตามความเป็นจริง แล้วจิตนี้มันปล่อยออกมา ถ้าจิตไม่ปล่อยออกมานี้ โยมั่ง ขับรถกันมานี้ รถเป็นของใคร รถเป็นของโยมใช่ไหม แล้วโยมขับมาเสร็จ โยมก็ถือกุญแจไว้เลย ก็นอนอยู่ในรถนั่นเลย ก็รถของกู ก็อยู่ในรถนี้ ที่รถมาทำไม ทำไมจอดรอไว้นั่นละ แล้วขึ้นมานั่งบนนี้ทำไม?

จิตก็เหมือนกัน ที่ว่ามันเป็นธรรมชาติๆ นี่ นี่ที่วานะ “สติเป็นสมมุติ” สติตัวนี้เป็นสมมุติ ถ้ารู้จริงเป็นสติ ถ้ารู้โดยสร้างเป็นสมมุติ เราอยากรู้ว่าสติจริง มันอยู่ตรงไหนวะ? สติมันก็สมมุติทั้งนั้นละ ความคิดนี้ก็สมมุติ คำว่าสมมุตินะมันเป็นอนิจจัง เพราะอนิจจัง เขาถึงเรียกว่าสมมุติ อย่างเรามนุษย์นี้เป็นสมมุติ แต่สมมุติตามความเป็นจริง จริงตามสมมุติ

การเกิดมาเป็นมนุษย์นี่นะ การเกิดมานี้ กรรมพาเกิด พอเกิดมาเป็นมนุษย์ใช่ไหม ใช่! แต่ปรมาตมธรรมบอกไม่ใช่ เราเกิดมาชั่วคราว สมมุติคือของชั่วคราว แต่มีไหม มี! มีจริงตามสมมุติ จริงตามบัญญัติ บัญญัติของพระพุทธเจ้า อย่างน้ำนี่ เห็นไหม ภาษาจีนเรียกอย่างหนึ่ง ภาษาหนึ่ง เรียกอีกอย่างหนึ่ง

แต่ถ้าบัญญัติมาแล้วนี้ คูลี บาตี เวลาพระนี่ พระเถรวาทไปสวดมนต์ที่ไหนนะ สวดเหมือนกันหมดเลย เพราะใช้ภาษาบาลีภาษาเดียวกัน เห็นไหม “บัญญัติ” บัญญัติหมายถึงว่า นี่ ธาตุ ๔ เราเป็นมนุษย์ใช่ไหม เขาบอกว่า แขนเนื้อหนังมังสาที่ว่ากันไป แต่พอมันเป็นศาสนา “ธาตุ ๔” ธาตุ รวมลงก็เป็นธาตุ นี่ก็บัญญัติ จากสมมุติ จริงตามสมมุติ

พอมาศึกษาเปรียญ ๕ ประโยค ๑๐ ประโยคนี้ มาศึกษาบัญญัติพระพุทธเจ้า สมมุติบัญญัติ วิมุตติ ไม่ใช่สมมุติบัญญัติ ไม่ใช่! ที่นี้ สิ่งที่เป็นสตินี้ ใครเป็นคนบอก พระพุทธเจ้าตั้งชื่อให้ พระพุทธเจ้าเป็นคนบัญญัติไว้นะ มรรค ๘ นี่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้

แล้วอันไหนสติจริง อันไหนสติปลอม?

ถ้าพูดตามปรมาตมธรรมมันก็ปลอมทุกอัน เพราะมันไม่มีอะไรคงที่ มีอะไรจริง แต่เราอาศัยสิ่งที่เราฝึกฝน ใจ สิ่งที่เราฝึกฝน ฝึกฝนขึ้นมา สัพเพ ธัมมา อนัตตา สภาพธรรมนี้แปรสภาพมันเป็นอนัตตา มันแปรสภาพ ต้นไม้ที่มีชีวิตนี้ มันจะอยู่คงที่ไหม มันต้องเจริญเติบโตตลอดเวลา ไซ้ใหม่ มันต้องผลัดใบ มันต้องแตกใบอ่อน มันต้องตลอดไป

ธรรมะก็เหมือนกัน เราสร้างใจ เหมือนปลูกต้นไม้ หน่อแห่งพุทธะ ถ้าหน่อแห่งพุทธะเกิดขึ้นมานี้ เราจะพัฒนาการของเราขึ้นมา ที่นี้พอพัฒนาการเกิดขึ้นนี้ ปัญญาจะเกิดขึ้นมาพอขึ้นมาแล้วเป็นอนิจจังไหม อนิจจัง ถ้ามันเป็นอนิจจังนะ ถ้าเวลาปัญญามันเกิดขึ้น เวลาภาวนา ทุกคนก็เคยภาวนา เวลาปัญญามันหมุนดีมาก ปัญญามันปลอดโปร่งมาก แล้วปัญญานั้นไปไหน?

ถ้าปัญญาที่มันติดกับเรานี้ มันก็ไล่ไว้ในหัวนี้เลยนะ โปรแกรมนี้เก็บไว้เลย แล้วก็ใช้แต่ปัญญาดีๆ นี้ตลอดไป แล้วมันไปไหน ความคิดที่มันปล่อยว่าง ที่มันมีปัญญาที่มันปล่อยโล่งหมดเลย มันไปอยู่ที่ไหน ก็มันเป็นอนิจจังใจ มันแปรสภาพไป แล้วเป็นสมบัติใหม่ แล้วอะไรเป็นของจริง ไม่มี! ของจริงคือโศคาบัน สกิทา อนาคา พระอรหันต์ นี้ของจริง

ของจริงคือ อรูปธรรม ในธรรมจักรนะ มันมีอรูปธรรม ธรรมที่แปรสภาพ สัพเพ ธัมมา อนัตตา สภาพธรรมทั้งหลาย แปรสภาพทั้งหมด สัพเพ ธัมมา สัพเพคือสรรพสัตว์ ธรรมะทั้งหลาย สัพเพ ธัมมา เป็นอนัตตา ปริยัติเขาเถียงกัน ถ้าสัพเพ ธัมมา เป็นอนัตตา พระพุทธเจ้าสอนเรื่องอนัตตา นิพพานก็เป็นอนัตตา อ้าว เห็นไหม นิพพานก็เป็นอนัตตาอีก

นี้เวลาคนอ่านหนังสือ คนอ่านไม่เป็นนะ พอพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ ตัวอย่างกฎหมายนี้ กฎหมายนี้บัญญัติว่า นิยามของกฎหมาย กฎหมายข้อนี้ วินัยนี้ บัญญัติเพื่ออย่างนั้นๆ มีบัญญัตินะ แบบว่า อาบัติ อนาบัติ ถ้าไม่ครบองค์ประกอบไม่เป็นอาบัติ ถ้าครบองค์ประกอบนะเป็นอาบัติ นี่ก็เหมือนกัน สัพเพ ธัมมา อนัตตา ธรรมะทั้งหลาย ที่อย่างพวกเรานี้ ฝึกหัด การค้นคว้าของเรานี้ ธรรมทั้งหลายนี้เป็นอนัตตาทั้งหมดละ

ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา เว้นไว้แต่ อรูปธรรม รูปธรรม อรูปธรรม รูปธรรม นี้ สัพเพ ธัมมา อนัตตา ผลของมัน ไม่ใช่อนัตตา นี่ใจ มันเหนือธรรมชาติตรงนี้ใจ สัพเพ ธัมมา

อนัตตา มันเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ สัทธรรมเป็นธรรมชาติ นี่ไง ถึงบอกว่า ธรรมะนี้เป็นธรรมดา ธรรมดาเป็นธรรมะ ใจ อ้าว ก็นอนกันอยู่ที่นี่ ก็เป็นธรรมะ ก็นอนแล้วก็นอนนี่ก็เป็นธรรมะ ก็นอนเข้าไปแล้วก็ตื่นก็เป็นธรรมะว๊าย ก็นอนแล้วไม่ถ่ายทุกข์ตายเลย แล้วอย่างนี้ที่ว่าธรรมะเป็นธรรมดา

คำพูดนี้ คำพูดของฝ่ายมหายานท่านพูดนะ มหายานนี่ปัญญาวิมุตติ เขาจะบอกว่า นิพพานอยู่ในใจ เขาหมายความว่า ไม่ให้เรายึดมั่นถือมั่น ให้เราทำตามธรรมชาติของเรา ที่นี้ทำตามธรรมชาติของเรา แต่ต้องทำจริง เหมือนเรานะ เรอยากมั่งอยากมีนะ เห็นเขามีตั้งคั่นอยากมีมากมาย แล้วก็อยากมี.. อยากมี.. อยากรวย.. อยากรวย.. แล้วมันคิดว่ามันพำเพื่อแล้วมันจะรวย

แต่ไอ้คนที่เขารวย เขามีนี้นะ เขาทำมาหากินนะ เขาทำของเขา มา พระพุทธเจ้านะ ๖ ปี นี่ทางลัดทางสั้น ทางอะไรนี่ ถ้ามันเป็นทางความจริงพระพุทธเจ้าสอนแล้ว พระพุทธเจ้าจะมีเรือสัตว์ขันธ์สัตว์ เหมือนพ่อแม่นี่ พ่อแม่คนไหนไม่รักลูก พ่อแม่คนไหนไม่อยากจะลูกเป็นคนดี พ่อแม่คนไหนไม่อยากจะลูกร่ำรวย แล้วพ่อแม่คนไหนทำให้ลูกรวย พ่อแม่จะมีความสุขมาก พระพุทธเจ้านี้ก็เหมือนกัน

เราเป็นบริษัท ๔ นี่ เราเป็นสาวก สาวกะ พระพุทธเจ้านี้ต้องการให้พวกเราบรรลุธรรมทั้งนั้นละ แต่มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของเรา อยู่ที่คำสอนของท่าน ฉะนั้นว่า สติเป็นความจริง สติเป็นสมมุติ มันเป็นสมมุติทั้งหมด แต่มันเป็นมิจฉาหรือสัมมา สติที่เป็นมิจฉา โจรจะปล้น คนจะคดจะโกง เขาคิดวางแผนนะ เขาใช้สติของเขาเต็มที่เลย ไปดูสิ โจรมันปล้นนะ ตำรวจไปจับนะ ไปสืบมานะ โอ้โฮ มันซับซ้อนมากมาย มันใช้สติใช้ปัญญาไหม นี่มิจฉา

สัมมาละ สัมมาเห็นไหม สัมมาเราตั้งสติ แล้วเราระลึกรู้ตัวเองตลอดเวลา เห็นไหม นี่เราบอก การเสียสละคือการได้ เขาไปมองเห็นนะ การที่ได้มาก็คือการได้ การเสียสละคือการไม่ได้ เรียบอกในธรรมะไง นี่สติ มหาสติ สติใจ การเสียสละคือการได้ เสียสละอะไร ถ้าเราไม่เสียสละมือเรานี้ละ หีบของขึ้นไคอยู่ มือเรานั้นจะกำของขึ้นนั้นไว้เต็มมือเลย มือนี้จะไปหีบของสิ่งอื่นไม่ได้เลย นี่เป็นสิ่งของ

แต่สตินี้มันไม่ใช่เป็นสิ่งของ มันเกิดดับ ถ้าเราตั้งสติไว้เห็นไหม สติมันจะดับไป แล้วมันก็จะมีสติตัวใหม่ต่อเนื่องมาเรื่อยๆ ต่อเนื่องมาเรื่อยๆ สติเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต สติเกิดจากจิตนะ จิตนี้คือตัวพลังงาน พลังงานนี้มันอยู่กับเราตลอดเวลา ถ้าพลังงานนี้ออกจากร่างนะ คือคนตาย เราเกิดมา ตั้งแต่วันเกิดจนวันตายนี้ พลังงานนี้จะอยู่กับเราตลอด พลังงานนี้คือจิต แล้วพลังงานนี้อยู่กับเราตลอดเวลา

ถ้ามันเป็นสติ เราต้องไม่ปล่อยเลยสิ ตั้งแต่เราตั้งสตินี้ เราจะไม่ปล่อยเลย เพราะเรามีจิตอยู่แล้ว ทำไมมันปล่อยละ เห็นไหม มันถึงไม่ใช่จิตใช่ไหม สติกับจิตมันคนละตัว ถ้ามันเป็นตัวเดียวกันแล้ว พระพุทธเจ้าไม่บอกหรอก สติไม่ต้องบอกหรอก พูดเป็นคำเดียวกัน

ที่นี้จิตก็คือจิต สติก็คือสติ ปัญญาก็คือปัญญา ที่นี้พอเราฝึกสติเห็นไหม เราตั้งระลึกรู้ มีสติคือการระลึกตัว รู้สึกตัวอย่างนี้แหละสติ แล้วมันก็จะจากไปเป็นธรรมดา แต่เราฝึกของเราบ่อย เราตั้งสติของเราบ่อย เราไม่ปล่อยเลย เรามีการเคลื่อนไหว เราจะรู้ตัวตลอดเวลาๆ ฝึกสติเห็นไหม พอมันมีสติขึ้นมา สติอยู่กับเราปั๊บนะ สมาธิจะตามมา

ตัวสตินี้เป็นตัวพื้นฐาน ถ้ามีสติ สมาธิจะตามมา ที่เราทำสมาธิกันไม่ได้ เรามีตั้งสติขึ้นมา สติชัดเจนมาก พุทโธๆ พุทโธๆ นี่ชัดเจนมากเลย ลักพักหนึ่งนี่ ชักเหม่อ ชักเบลอ สติมันจางลง สมาธิ ความรับรู้รวบรวม สมาธิคือใจรวบรวมเป็นรูปธรรมขึ้นมา สมาธินี้ สิ่งนี้นามธรรมมันมีอยู่ ความรู้สึกเรานั้นมีอยู่ แต่มันกระจายออกไปหมด แล้วเราตั้งสติไว้ สติไว้ สิ่งที่จะกระจายออกไปมันจะรวมตัวเข้ามา เป็นสิ่งที่เป็นการรู้สึกที่มันชัดเจนขึ้นมา นั่นคือสมาธิ

พอเป็นสมาธิขึ้นมาเพราะมีอะไร เพราะมีสติ เรามีสติเห็นไหม ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อปปนาสมาธิ ขณิกะสมาธินี้ เป็นสมาธิสงบชั่วคราว มันก็คลายออก แต่ถ้าเราฝึกฝนบ่อยครั้ง เข้าๆ จนเป็นอุปจาระ คือจิตนี้มารวมตัวได้แน่นหนาขึ้น อุปจาระเห็นไหม พอแน่นหนาขึ้นนี้ พลังงานมันอยู่ที่นี่ อุปจาระคือความรอบรู้ในความรู้สึก ในความรอบรู้ถึงรอบๆ ตัวพลังงานนี้ นี่เห็นนิมิตแล้วอย่างนี้

แล้วถ้าพุทโธต่อไป มันจะเป็นอัปปนาสมาธิ อัปปนาสมาธินี้ เราจะเปรียบเทียบเรื่องสติ

ให้ฟังใจ ระหว่างขณิกสมาธินี้ กำลังของสติมันมีประมาณขนาดไหน อุปจารสมาธินี้ กำลังของสติมันมากขึ้น อปปนาสมาธินี้ โอ้โฮ สตินี้ชัดเจนเลยนะ พุทโธๆ พุทโธๆ จนพุทโธๆ เริ่มจางลงๆ จนพุทโธไม่ได้

คิดดูสิ เรามีความรู้สึกลอยแต่เราคิดไม่ได้นะ ถ้าเราคิดออกมานี้ ก็อัม.. ความคิดกับจิตมันคนละอันใช้ไหม พอเราคิดนี้ ก็ว่าพลังงานมันเป็นสองใจ หนึ่งคือตัวพลังงาน สองคือความคิด เขาเรียกมันเป็นสอง พุทโธๆ พุทโธๆ นี่ยังเป็นสองอยู่ เรานึกพุทโธใช้ไหม เรากับพุทโธ เราเป็นพลังงาน นึกพุทโธๆ นี่ จุดยืนของจิต

พุทโธๆ พุทโธๆ พุทโธบ่อยครั้งเข้า พุทโธมันจะละเอียดขึ้นๆ คำว่าละเอียดขึ้นมันจะนึกพุทโธๆ พุทโธๆ มันจะใกล้ชิดเข้ามาเป็นหนึ่ง จากที่เป็นสองนี้ มันจะหดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามา จนเป็นตัวมันเอง มันนึกพุทโธไม่ได้นะ สตินี้ชัดเจนมาก! สติเต็มที่แล้ว นึกอะไรไม่ได้เลย

คำว่านึกไม่ได้นี่เปรียบเทียบนะ แต่ถ้าเป็นความจริงนะ มันเป็นตัวจิต จิตมันเป็นตัวมันเอง มันหดสั้นเข้ามาเป็นตัวมันเองนะ มันปล่อยหมด อปปนาสมาธินี้ละ รูป รส กลิ่น เสียงนี้สัมผัสไม่ได้ อายตนะนี้ดับหมด อายตนะนี้ดับหมด ตัวจิตนี้นั่งอยู่ที่นี่ เหมือนหัวตอ เหมือนคนที่ไม่มีความรู้สึก แต่ตัวจิตมันอยู่กลางอก มีความรู้สึกอยู่

ถ้าขณะเป็นอปปนาสมาธินี้ละ ถ้าใครเข้ามารังแก ใครเข้ามาทำร้ายนะ เหมือนตายเปล่า คือมันไม่ออกรับรู้ ไม่ออกรับรู้เลย มันหดเข้ามาจนเป็นตัวมันเลย นี่คนที่ทำ แล่ทำสมาธินี้มันยังเห็นว่าสติมันหลากหลายขนาดไหน แล้วยังบอกว่า เราไปดูหนังสืออะไร เขาเขียนว่า

“สติที่สร้างเป็นสติตัวปลอม สติที่เกิดขึ้นเองเป็นสติตัวจริง”

ถูกจ้า.. เราจะให้มันชี้ให้ดูว่าตัวไหนมันจริงตัวไหนมันปลอมวะ มันก็สติเราเองไง มันเป็นนามธรรมที่มันเกิดขึ้นมาในหัวใจ เกิดขึ้นมา แล้วอันไหนมันจริงอันไหนมันปลอม ขณะที่สติเรานี้มันคงมาก สติเราตัวจริงมากเลย แต่ถ้ากิเลสมันครอบงำ กิเลสมันก็เอาสตินั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์กับมัน

แต่ถ้าเราเป็นสัมมาทิฐิ เรามีปัญญาที่ดี สติที่เกิดขึ้นกับเรา คนดีเอาสติมาใช้ไง สตินี้มันเป็นประโยชน์กับเรา นี่แค่อุปมาสมานะ แล้วเวลามันคายออกมาเห็นใหม่ นี่สิ่งที่เขาสอนเขาให้ดู จิตเข้าไปเลยๆ ดูจิตเข้าไปเลยๆ ห้ามคิดห้ามทุกอย่างเลย จนมันเห็นจริง ดูจนให้มันเห็นจริง เขาบอกขั้นธนะ เป็นขั้นที่มีกิเลสกับขั้นที่เป็นปัญญา เขาก็ดูของเขาไป

ขั้นก็คือปลอมหมด ขั้นไหนมันจริงวะ ขั้นนี้มันปลอมทั้งนั้นล่ะ แต่ถ้าเวลาใช้ปัญญา ถ้ามีสติ มีสมาธิขึ้นมา นี่มรรคญาณ มรรคญาณ ปัญญาที่ชำระกิเลส ก็คือความคิดเรานี้แหละ แต่ความคิดที่มีสัมมาสมาธิรองรับ พวกเราที่มีความคิดของเรา ที่มันคิดธรรมดา ไม่เป็นธรรมะขึ้นมา นี่ เพราะเราไม่มีสมาธิ พอเราไม่มีสมาธิ คำว่าไม่มีสมาธินี้ละ คือจิตเป็นสากล คือจิตที่ไม่มีตัวตน

อย่างเช่นถ้าเราไม่มีสมาธินี้ เราก็เป็นความรู้สึกของเรา ถ้าเอาความรู้สึกของเรานี้ มันเริ่มกระจายแล้ว หลากหลายแล้ว หลากหลายเพราะ เพราะทัศนคติของแต่ละคน จิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน พอทัศนคติในใจนี้ แล้วเราไปศึกษาธรรมะ เราเอาทัศนคติของเรานี้ เข้าไปบวกกับธรรมะ

พอเข้าไปบวกกับธรรมะแล้วนี้ ปัญญาที่มันคิดออกไป มันคือกิเลสเราทั้งนั้นเลย กิเลสเราคิดเรื่องธรรมะ มันเป็นเรื่องของเรานะ เรื่องของจิตเรา ความสกปรก อวิชชาของเรานี้ แต่มันคิดเรื่องธรรมะ เขาบอกนั่นคือปัญญา แต่ถ้าเป็นทางปฏิบัตินะ เขาเรียกว่าปัญญา การปฏิบัตินะ เราจะปฏิเสธตรงนี้ได้ เพราะอย่างที่ว่า เราปฏิเสธชีวิตมนุษย์ไม่ได้ เราปฏิเสธการเกิดเป็นเราไม่ได้ เราปฏิเสธกิเลสเราไม่ได้ เพราะมันเป็นเรา

แต่เราใช้ปัญญาพยายามใคร่ครวญไป เพื่อให้กิเลส.. ถ้าปัญญามันทันความคิด มันตามความคิดไปเรื่อยๆ พอทันความคิดนี้ มันเหมือน เหมือนเราจับขโมยนะ ขโมยมันลักของไป เราจับขโมยได้ ขโมยมันจนด้วยหลักฐาน มันจะยอมแพ้ มันจะสารภาพ สติกับปัญญาเราได้ความคิดไป ไล่ขโมยไป เพราะขโมยนี้ มันมาขโมยพลังงานของเรา มันมาขโมยหัวใจของเรา แล้วเอาออกไปใช้ออกไปคิด

ทีนี้ปัญญาเราก็ไล่ตามมันเข้าไป ไ่ไล่ตามมันเข้าไป พอไปทันมันนะ พอไปทันถึงจับตัวจิตได้ นี่ จับตัวความรู้สึกได้ มันจะเห็นโทษไหม พอเห็นโทษนี้มันจนด้วยปัญญามันก็ปล่อย หมายถึงว่ามันจําหนด้วยเหตุผล พอมันปล่อยนี้ มันปล่อยเห็นใหม่ ความคิดไม่ใช่จิต พอมันปล่อยจิตก็เป็นอิสระ ธรรมดาจิตเราไม่เป็นอิสระเพราะความคิดมันครอบงำ

เราคิดเรื่องธรรมะนี้ เราว่าเรารู้เรื่องธรรมะ เราว่าเรารู้ เราก็ยึดมั่น เราว่าเราพอใจนี้ เราก็ยึดความคิดเรา ตรีกเรื่องธรรมะใช้ใหม่ นี่ธรรมะพระพุทธเจ้า นี่ปรมาัตถธรรม ธรรมะพระพุทธเจ้า ถูก! แต่กิเลสที่มันคิด ผิด! กิเลสมัน คิดธรรมะ มันผิด! ทั้งๆ ที่เป็นธรรมะนี้

พอเราคิดไล่ตามไป ไ่ไล่ตามไปเห็นใหม่ เอาธรรมะ มาใคร่ครวญกับความคิดเรา มันเห็นโทษมันก็ปล่อย เพราะมันจนด้วยเหตุผล จนด้วยหลักฐาน มันจะปล่อยๆ ปล่อยมา นี่ใจเราถึงบอกการปฏิบัติทุกถกทุกวิธีการ ผลของมันคือสมณะทั้งหมด แต่ความเข้าใจผิดว่า ใช้ปัญญาวิปัสสนาสายตรง คือใช้ปัญญาไปแล้ว ตรีกในธรรมะนี้ เขาว่าเป็นวิปัสสนา

เขาว่าๆ แต่ไม่เป็นความจริง! ไม่เป็นความจริง! เพราะการตรีกในธรรมะนี้ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันคิดออกมาจากกิเลส มันคิดออกมาจากใจของเขา มันจะเป็นวิปัสสนาไปได้อย่างไร?

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ มันต้องสงบเข้ามา พอสงบเข้ามาๆ นี่ กิเลสมันสงบตัวลง ตัวตนเรานี้สงบลง ถ้าตัวตนเราไม่สงบ อย่าง พุทโธๆ พุทโธๆ นี่ จากจิตกับพุทโธเป็นสอง พุทโธๆ พุทโธๆ พุทโธจนเป็นหนึ่ง เป็นหนึ่งนี้ ตัวมันเองเป็นพุทโธ เพราะตัวพลังงานนี้คือตัวพุทธะอยู่แล้ว แต่เราเข้าไม่ถึงตัวพลังงานนี้

โดยสามัญสำนึกเห็นใหม่ นี่พลังงานที่มันส่งออก ความคิดเห็นใหม่ พลังงานอยู่เฉยๆ พอคิดเรื่องอะไรนี้ ความคิดมันมีสัญญาณนี้มันส่งออก พอมันส่งออกมา คือเหมือนไฟฟ้า ตัวไดนาโม ตัวปั่นไฟฟ้านี้ ตัวใดมันปั่น แต่พลังงานนั้นมันมาจากสายส่ง สายส่งมาถึงที่บ้านเรา บ้านเราเปิดไฟสว่าง แล้วเราไปดับไฟที่บ้านเรา แล้วพลังงานนี้มันยังหมุนอยู่หรือเปล่า ความคิดนี้มันคือแสงสว่าง แต่ไอ้ตัวใดที่ปั่นนะ คือตัวจิตใจ

ทีนี้ตัวจิตมันยังมีอยู่ ทีนี้ไปดับที่แสงสว่างนั้น มันแก็กิเลสตรงไหน! มันแก็กิเลสตรงไหน! นี่วิปัสสนาไง เขาว่าวิปัสสนา แต่ถ้าเป็นกรรมฐานนะ ไฟแสงสว่างนั้น เราหาเหตุผลว่าแสงสว่างนั้นมาจากไหน ไฟแสงสว่างนี้มันมีสายส่งมา ตามสายส่งมันเข้าไป ตามไปถึงเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ไปถึงเครื่องกำเนิดไฟฟ้า แล้วรักษาเครื่องกำเนิดไฟฟ้านั้น ให้พลังไฟฟ้านั้นมันอยู่ในตัวมันเอง นี่คือสมาธิ

ฉะนั้นการปฏิบัติทุกวิธีการผลของมันเป็นสมณะทั้งหมด แต่เขาเข้าใจผิดกันว่าเป็นวิปัสสนาเพราะ! เพราะเขาไปตรีกในธรรม ศึกษาในธรรมะของพระพุทธเจ้า แล้วเขาตีความของเขาไปกันเองเห็นไหม แต่กรรมฐานเรานี้ ไม่ต้องเอาวิชาการมารองรับ เราทำตามความจริงของเรา

ทีนี้พอใช้ปัญญาเข้าไปเรื่อยๆ จิตมันสงบเข้ามา สงบเข้ามานี้เป็นสมณะ แต่ถ้ามันเป็นความเห็นผิดใจ พอสงบเข้ามานี้ เพราะเมื่อก่อนเราฟุ้งซ่านใช้ไหม เรามีความทุกข์ใช้ไหม พอมันพ้นความคิดตัวเอง มันก็ปล่อยวางใช้ไหม นี่ใจปัญญามันใช้แล้วใจ นี่ใจธรรมะเป็นธรรมดาใจ ธรรมดา เราถึงบอกธรรมาคืออาตมมันใจ ธรรมาคือเข้าไปที่ตัวจิตใจ นี่ๆ อินดู ไม่ใช่ธรรมหรือ ไม่ใช่ศาสนาพุทธหรือ

ศาสนาพุทธนี้ มีปัญญาก็ไล่เข้าไป พอไล่เข้าไปนี้ พอมันกลับมาที่ธรรมดานี้ มันมีสติ มันมีความรับรู้ใจ ว่านี่เราปล่อยเข้ามาหลายๆ เราปล่อยเข้ามานี้เห็นไหม ธรรมะของพระพุทธเจ้าจะบอกเลย สติ สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่มีตัวสมาธินี้ละ ความคิดทั้งหมดมันเป็นโลกียะ ความคิดทั้งหมด จะตรีกในธรรม จะตรีกเรื่องนิพพาน จะตรีกเรื่องอะไรก็แล้วแต่ นี่ มันเป็นตรีกค่าความจริงของพระพุทธเจ้า แต่ค่าความจริงของเรายังไม่มี

เพราะเราตรีกขนาดไหนนี้ มันก็เป็นโลกียปัญญา โลภียะ ตรีกในธรรม แต่ตัวเรายังเป็นโลก ตัวเรามีตัวตน พอจิตมันสงบเข้ามานี้ ตัวตนมันสงบลง ความว่าตัวตนสงบลงถึงเป็นสมาธิ แล้วสมาธิเห็นไหม หลวงปู่ดูลย์ท่านสอน “จิต คูจิต จนจิตเห็นอาการของจิต” อาการของจิตคือความคิด ความคิดนี่คืออาการของจิตทั้งหมด ความคิดเป็นเปลือกของจิต ไม่ใช่ตัวจิต แต่เขาคิดว่าตัวจิตกับความคิดนี้เป็นอันเดียวกัน พอสะละความคิดแล้ว มันก็ว่างหมด สบาย..

ทีนี้ตัวจิต จิตมันไม่เห็นอาการของจิตนี้ อาการของจิตคือความคิดนี้ ความคิดไม่ใช่จิต ความคิดเราไม่ใช่จิต ความรู้สึกนึกคิดนี้ไม่ใช่ตัวใจนะ ผิวหนังเราเนี่ย โคนอะไรสะกิดเราจะเจ็บปวด แต่บางที เราเดินป่า หรือเราไปประสบอะไร เช่นหนามมันเกี่ยวข่วนเราไม่เห็น นี่ เราไม่เจ็บปวดหรอก เห็นไหม ขนาดมัน จนเลือดซิบๆ นะ มันมีบาดแผลเลยแต่เราไม่รับรู้มันนี่ เราไม่เจ็บปวดเลย

ทีนี้บอก อายตนะ เห็นไหม ความคิดมันก็เปรียบเหมือนผิวหนัง มันไม่ใช่ตัวจิตหรอก แต่เพราะเป็นนามธรรม เราถึงเข้าใจว่ามันเป็นตัวจิต ความคิดไม่ใช่จิต ทีนี้ถ้ามันใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันเป็นความตั้งเป้า เป้าหมายใจ เป้าหมายเราเนี่ย เราจะไปที่ไหน แล้วเป้าหมายเราถูกต้อง เราทำแล้วมันจะถูกต้อง

แต่ถ้าเราความเห็นผิด เราเข้าใจผิด พอทำไปแล้ว แล้วมันจะมีความเห็นผิด นี่ก็เหมือนกัน พอเริ่มต้นเห็นไหม พอเริ่มต้นนี้ สิ่งนี้จะเป็นวิปัสสนามันไม่ใช่อยู่แล้ว มันปัญญาอบรมสมาธิ เพราะถ้าไม่มีสมาธิ ความคิดของเราเนี่ย สิ่งที่เราคิด เราได้ใช้ปัญญาใคร่ครวญเข้าไปนี่ มันปัญญาอบรมสมาธิ มันต้องเป็นการพิจารณา

การพิจารณาปัญญา ปัญญาคือการพิจารณาใคร่ครวญ การเพ่งเป็นกสิณ การเพ่งอยู่ในกสิณ การเพ่งอยู่ การดูอยู่นี้ มันเป็นกสิณ เหมือนเราจ้องดูนี่ การจ้องดูนี่ ถ้าเป็นเจโตวิมุตตินี้ การจ้องดูมันได้ผลตรงไหน การจ้องดูของเจโตวิมุตตินี้ เพราะจิตมันมีกำลัง จิตมันเป็นสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา! สมาธิอบรมปัญญา! สมาธิมันแน่น

พอมันแน่นนี้มันเห็นการเปลี่ยนแปลง เจโตวิมุตตินี้ะพอจิตสงบขึ้นมา มันอุคคหนิมิต คือเห็นภาพ โดยส่วนใหญ่ของเราเนี่ย ในใจเรานี้ะ มันคิดข้องใจเราก่อน ใจเรานี้มันคิดข้องกายเราก่อน คิดข้องตัวเองก่อน เห็นไหม โดยธรรมชาตินะ พระพุทธเจ้าสอน “ที่ไหนมีรัก ที่นั่นมีทุกข์”

เวลาเราว่า เรามีความรักนี้ เรารักใคร เรารักเพศตรงข้าม แต่จริงๆ แล้ว ถ้าไม่มีเรา เรารักใครได้ไหมจริงๆ นี่มันรักตัวเองทั้งนั้นล่ะ มันมีตัวมันเองก่อน มันรักตัวมันเองก่อน มันถึงจะรัก

เพศตรงข้าม แต่เรามองไม่เห็นรักตัวเอง เห็นแต่รักเพศตรงข้าม แต่ถ้าถึงที่สุดนะ เวลาเรายังเคลื่อนไหวกันอยู่เนี่ย เราจะคิดถึง มีนะ ทุกคนคิดถึงครอบครัวหมดละ แต่ถึงที่สุดแล้วนะ มันจะเป็นตัวเราเอง

ถ้าถึงตัวเราเองเนี่ย เวลาแก๊กลิสต์ต้องมาแก้ที่ตัวเอง แก๊ทใจของเราๆ ทีนี้แก๊ทใจของเรา คือว่ามันจะละเอียดไปอีกชั้นหนึ่ง กับความคิดทางวิทยาศาสตร์ไง เพราะว่าคิดเป็นวิทยาศาสตร์ คิดเป็นสำเร็จรูป เพราะคิดเป็นวิทยาศาสตร์สำเร็จรูปนี้ ตรงนั้นละ ผิด! ผิดเพราะอะไร ผิดเพราะมันจี๊ดเส้นตรง แล้วเราเดินตามเส้นนั้น แต่ธรรมชาติของพระพุทธเจ้าเนอะ จี๊ดเส้นตรงเหมือนกัน แต่! แต่มีหลายเส้น มีทุกเส้น ทุกขนานที่มันจะเดินได้หมด

โยม : หลวงพ่อขอโอกาสถาม คือถ้าหากว่าเรา เกลียดคนอื่นให้เราเกลียดตัวเองก่อน หรือเปล่าครับหรือว่าอย่างไร

หลวงพ่ : ยิ่งกว่าด้วย เกลียดคนอื่นใครเกลียด หมาที่ไหนไปเกลียดเขา หมาที่ไหนไปเกลียดคนอื่น ก็โอ้หมาตัวนี้ไซ้ไหม คือว่าเราจะเกลียดคนอื่นเนี่ย มันต้องมีแรงกระทบเข้ามา เขาเรียกโลกธรรมไง ถ้าใครพูดเลียดสิ พูดดูถูกเรานี้ จำแม่น ใครชมเรานี้จำไม่แม่น แต่เวลามันไปพูด มันไปพูดผิด จะเกลียดใครเกลียดเรานี้มันอยู่ที่เราก่อน จะเกลียดหรือชังนี้มันมาจากเรา มันมาจากจิต เพราะจิตมันมีภวาสวะ

นี่ในปัญหาหลวงปู่มน เห็นไหม เจ้าคุณอุบาลี ถามหลวงปู่มน กิเลสสวะนี้เข้าใจได้ อวิชชาสวะเข้าใจได้ ภวาสวะนี้เข้าใจไม่ได้ ภวาสวะนี้ อวิชชา ๓ กิเลส ๓ ใจ ภวาสวะนี้เข้าใจไม่ได้ ภพนี้สถานที่ตั้ง มันเป็นกิเลสได้อย่างไร นี่นะตัวร้ายเลย นี่โง่บาปหรือบุญ ดีหรือชั่ว อุเบกขา อุเบกขานี้ตั้งอยู่ตรงกลาง เขาว่าอุเบกขานี้เป็นธรรมชาติ เราบอกไม่ใช่

อุเบกขาคือภพ อุเบกขานี้มันจะเอียงไปซ้ายและขวา นี่ก็เหมือนกัน พอเราเฉยๆ อยู่เนี่ย พอเราปล่อยวางหมด ตัวเรานี้สำคัญ เพราะตัวเรามีอยู่ เราถึงรับรู้สิ่งต่างๆ ใจ จะรักจะชังจะเกลียดจะไม่เกลียด มันเกิดจากตรงนี้ นี่เราหัดสั้นเข้ามา หัดจากดีและชั่วเข้ามานี้ มันจะมาอยู่ตรงกลาง

ตรงกลางนี่คือตัวภพ พอตัวภพขึ้นมา ถ้าเราละเอียดเข้ามา เป็นสมาธิเข้ามา ใจตัวนี้ แล้วมันออกรู้ใจ นี่สำคัญมากนะ ใจที่ว่าวิปัสสนาๆ นี่ มันต้องมีจิตที่เป็นสมาธิแล้วออกเห็น ออกเห็นอะไร?

“กาย เวทนา จิต ธรรม”

“กาย” ถ้าเจโตวิมุตติ มันจะเห็นกาย “เวทนา” เวทนานี้มันเกิดจากเรา เวทนามันมีเวทนา กาย เวทนาจิต เวทนากายคือความเจ็บปวด เวทนาจิตคือความเสียใจใจ ไม่ต้องมีใครทำอะไรหรอก เรานั่งเสียใจทุกข์ใจนี้ นี่เวทนานะ เวทนาจิตคือความเสียใจใจใจ นี่อย่างนี้เวทนาจิต เวทนากายนี้ ความหิวกระหาย ความทุกข์ความร้อน นี่เวทนากาย

มันมีเวทนากาย เวทนาใจ เวทนามันมีหลายชั้นนัก

นี่กาย เวทนา จิต “จิตความเศร้าหมอง จิตฟุ้งใส”

“ธรรม” ความคิดนี้ธรรมารมณ์ อารมณ์ความคิดกระทบกับธรรมะ เราคิดโดยธรรมะนี้ ธรรมารมณ์ ถ้าจิตมันสงบเข้ามานี้ ความคิดที่ว่าเป็นธรรมๆ นี่ เอามาใคร่ครวญได้หมดเลย

นี่ สิ่งนี้มันจะเกิดวิปัสสนา แล้ววิปัสสนามันจะเกิดได้ มันต้องมีสมาธิ มีสติ ไซ้ไหม ถ้าไม่มีสติมันจะเกิดสมาธิได้อย่างไร แล้วถ้ามีสติแล้ว สตินี้มันน้อมนำจิตได้ ในสมาธินี้ ตรึกในธรรมได้ เขาว่าในสมาธินี้คิดไม่ได้ๆ ในสมาธินี้คิดได้ คิดในสมาธิก็เป็นวิปัสสนา คิดในสมาธิ

ทีนี้ถ้าเราฟุ้งซ่านอยู่ มันเป็นสมาธิไม่ได้เพราะเราคิดไซ้ไหม แต่พอมันเป็นสมาธิขึ้นมาแล้วนี้ ถ้าเราไม่คิดปัญญาจะเกิดได้อย่างไร สมาธิทำให้เกิดปัญญาไม่ได้ แต่ตัวสมาธิ มันเป็นฐานให้เกิดปัญญา แล้วปัญญาที่ว่าคิดในสมาธินี้ มันเป็นปัญญาที่ละเอียดกว่า ปัญญาในสมองเรา ปัญญาสมองนี้มันเป็นสัญญา เป็นข้อมูล

แล้วถ้าปัญญาวิปัสสนานี้มันเกิดจากใจ นี่ ปัญญาสมอง ปัญญาใจๆ เห็นแล้วมัน

มหัศจรรย์มากนะ ปัญญาสมองนี้มันเหมือนข้อมูล เราศึกษามาเราเรียนมา เขาให้วิชาชีพมา ข้อมูลนี้มันอยู่ในสมองหมดเลย เดียวก็ลืม เดียวก็จำได้ แต่เวลาจิตที่มันคิดนะ มันคิดลึกซึ้งกว่า สมองหลายเท่านัก ธรรมชาติของพระพุทธเจ้านี้ๆ ทุกอย่างที่ว่า เป็นพระพุทธเจ้านี้ เราต้องทำตาม พระพุทธเจ้าหมดเลย

ถ้าไม่ทำตามพระพุทธเจ้านี้จะผิดหมดเลย แต่เวลาไปปฏิบัตินะ ไม่ใช่! มันเป็นปัจจุบัน ธรรมชาติของเรา นี่ดูสิ ในทางตำราอาหารนะ เขาบอกเลยนะ อาหารชิ้นนั้น จะมีรสชาติอร่อยอย่าง นั้นๆ เวลาเราไปกินนะ มันจะมีรสชาติครบตามที่เขาเขียนในตำราไหม รสชาติมันเกิดจากกลิ่น เราใช้ไหม รสชาติเกิดจากเราใช้ไหม

ธรรมชาติของพระพุทธเจ้าที่บอกว่าต้องทำอย่างนี้ ทำอย่างนั้นๆ นะ เวลาเราปฏิบัติขึ้นมาะ ปัจจุบันธรรมชาติของเราะ นี่ใจธรรมชาติส่วนบุคคล พระโศดาบัน พระสัทธา พระอนาคา พระอรหันต์ นี่ เกิดขึ้นมาจากสัจจะ สัจธรรมในหัวใจนั้น ไม่ใช่เกิดจากตำรา! ไม่ใช่เกิดจากตำรา! นี่ ความรู้จริงของใจนั้นต่างหาก ถึงจะเป็นอริยภูมิในใจนั้น ถ้าเป็นขึ้นมาแล้วนะ มันถึงเข้าใจใน ทฤษฎี เข้าใจในตำราของพระพุทธเจ้าหมดเลย

พระพุทธเจ้าที่ขึ้นมาที่นี้ ตำราของพระพุทธเจ้าทั้งหมดก็ชี้เข้ามาที่กิเลสนั้น แล้วพอเราเข้ามาถึงกิเลสของเราแล้ว กับตำราที่ชี้เข้ามา มันจะผิดกันตรงไหน ฉะนั้นตำราของพระพุทธเจ้านี้ถูก หมดเลย แต่พวกเราผิดหมดเลย ถ้าเราไปศึกษาธรรมชาติของพระพุทธเจ้า เพราะธรรมชาติของ พระพุทธเจ้านี้เป็นแผนที่ เป็นเครื่องหมายชี้เข้าไปที่ใจ

ถ้าเครื่องหมายชี้เข้าไปที่ใจ เราก็ต้องทำตามกระบวนการนั้นใช้ไหม ผลของมันจะชี้เข้าไปที่ใจ แต่เราไปติดที่กระบวนการนั้นใจ ธรรมชาติต้องเป็นอย่างนั้น ธรรมชาติต้องเป็นอย่างนั้น ถ้า ผิดจากนี้ไป มันจะไปฝืนธรรมชาติของพระพุทธเจ้า มันก็เหมือนกับ คูสิ ลินค่านี่ เราไปก๊อปปี้เขามา ทำลिनค่านี่ เราทำให้เหมือนอย่างนั้นนะ ทำให้เหมือนๆ ทำให้เหมือนมันก็ไม่ใช่ของเราสิ สิทธิ ผลประโยชน์เป็นของเจ้าของเขาใช้ไหม

แต่ถ้าเรา เราดู เราเลียนแบบมา แต่เราสร้างลिनค่านี่ของเราขึ้นมา ลินค่านี่ของเราจะเป็น

สินค้าของเรา นี่ในการปฏิบัติมันเป็นอย่างนี้ ถ้าปฏิบัติอย่างนี้ปั๊บ พอจิตมันรู้จริงขึ้นมาเนี่ย แล้วมันจะไปสงสัยธรรมของพระพุทธเจ้าตรงไหน

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์เรา เวลากราบ กราบธรรมของพระพุทธเจ้านี้ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ กราบจากหัวใจเลย เพราะ เรารู้เนี่ยะ เรารู้อะไรจะขึ้นมาเนี่ย มันเป็นธรรมชาติส่วนบุคคล แต่! แต่มันเป็นแค่กึ่ง แค่แขนงนิดเดียวในธรรมะของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมาขนาดนี้ นี่พระโพธิสัตว์ แล้วสร้างมาใน พระพุทธศาสนา เหมือนกับต้นไม้ใหญ่เห็นไหม ต้นยางใหญ่มาก แล้วเมื่อยางมันตก มันไปออก ต้นเล็กๆ ขึ้นมาต้นหนึ่ง มันงอกขึ้นมาเนาะ มันงอกขึ้นมาต้นหนึ่ง ต้นยาง นี่ก็เหมือนกัน พอเราไป รู้ขึ้นมาเนี่ย เรา รู้ของเรา มันเป็นความจริงของเรานะ เหมือนพระพุทธเจ้าไหม? เหมือน!

แต่เวลาเทียบเคียงกันแล้วไง พระพุทธเจ้าเหมือนต้นไม้ใหญ่เนาะ ไร่เรามันแค่ เมล็ดพันธุ์ที่ มันตกแล้วงอกขึ้นมาเนาะ มันเหมือนกัน มันถึงเป็นความจริง เพราะมันเป็นความจริง ความจริง จากใจอย่างนั้น ทีนี้เวลาปฏิบัติมันไม่คิดอย่างนั้นไง มันคิดว่า พระพุทธเจ้านี้ต้นไม้ใหญ่ เรา ปฏิบัติก็ต้องเป็นต้นไม้ๆ นั้น มึงปฏิบัติจนตาย นะ ว่าพระพุทธเจ้าเป็นต้นไม้โพธิ์ใหญ่มากเลย พอ เราปฏิบัติแล้ว เราจะเทียบว่า ของเราต้องเป็นต้นไม้โพธิ์อย่างนั้น ถ้าไม่เป็นต้นไม้โพธิ์อย่างนั้นเราคิด ไม่ใช่!

ต้นไม้โพธิ์นี้ โพธิ์ที่พระพุทธเจ้าครอบคลุมพวกเรา บริษัท ๔ เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ให้พวกเรา ร่มเย็นเป็นสุข แล้วถ้าเราปฏิบัติขึ้นมาเนี่ย เราก็เป็นกิ่งเป็นแขนง แตกขึ้นมา เป็นต้นเล็กต้นน้อย แต่ก็แตกขึ้นมาเป็นต้นของเรา นี่คือปัจจุบันธรรม นี่ธรรมชาติส่วนบุคคล ธรรมชาติของเรา มันเกิดขึ้นมา กับเรานะ ทีนี้ จะไปยึดว่า เราทำแล้ว เราปลูกแล้วต้นไม้โพธิ์ก็ต้อง ๓ คนโอบ เป็นไปไม่ได้! เป็นไป ไม่ได้หรอก เราจะเพาะชำขึ้นมา มันก็ต้นเล็กๆ แล้วเราดูแลรักษาของเราไป ต้นโพธิ์คือต้นไม้โพธิ์ ต้นโพธิ์เหมือนกัน แต่ต้นเล็กต้นใหญ่ แต่เป็นต้นไม้โพธิ์เหมือนกัน

แต่ถ้าเราไม่มีต้นไม้โพธิ์เลย เราแอบอิงแต่ว่าจะเป็นอย่างนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เนาะ นี่ ปฏิบัตินี่เอากันอย่างนั้น เอากันง่ายๆ ไม่มีทาง! ไม่มีทาง! มันต้องเป็นตามจริงโอปนยโก ร้อง

เรียกสัตว์ทั้งหลายมาดูธรรม กิเลสมันเต็มหัวใจนะ เวลาใจมันเป็นธรรมขึ้นมาเนี่ย ร้องเรียกใจมันเองนะ ร้องเรียกหัวใจของเราเนี่ย ดูไปตามข้อเท็จจริง แล้วมันจะเห็นจริงของมัน แล้วมันจะละทิ้งความชั่ว

จิตที่เป็นธรรมนะ คิดอกุศลไม่ได้ อกุศลคือของเสีย แล้วจิตนี้มันเป็นสิ่งที่สะอาดบริสุทธิ์ มโนกรรมมันคิดไม่ได้เลย อย่างว่าแต่พฤติกรรม มโนกรรมนี้ มโนกรรมความคิดนี้ จะคิดไม่ได้ อกุศล อกุศล ถ้าเป็นอกุศลคิดดี เพื่อประโยชน์กับโลกมันทำได้ คิดอกุศลนี้ มันจะกินจี้อีกหรือ แล้วเราเป็นปุถุชนนี้เราไม่รู้ละ จี้อหรือไม่จี้อ เห็นไหม

อย่างทุเรียนนี่ คนเกลียด เกลียดมากๆ เลย แต่เราบอก อ้อหือ หอมมากๆ เลย ที่นี้พอเราไม่รู้ละ อกุศล อกุศล เราก็นึกว่า อ้อหือ กลิ่นอกุศลนี้ ทุเรียน มันก็ไป เพราะมันไม่เข้าใจ เพราะมันมีวิชาครอบงำอยู่ แต่ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์แล้ว มันไปไม่ได้ละ มันไปไม่ได้แล้ว สะอาดบริสุทธิ์นี้เป็นไปไม่ได้เลย นี่เวลาธรรมขึ้นมา มันจะเป็นจริงขึ้นมา มันต้องเป็นตามข้อเท็จจริง ไม่ใช่วิทยาศาสตร์

ถ้าปฏิบัติเนะ เอาวิทยาศาสตร์เป็นตัวตั้งนะ ตัวตั้งเป็นกรอบ เหมือนเรานึกในกรอบ ไปไม่รอดหรอก สานส้มโอง สานเสร็จแล้วอยู่ในส้ม สานส้มแล้ว ส้มก็ครอบเราอยู่นั่นละ ออกจากส้มไม่ได้ ออกจากส้มไม่ได้ จะออกจากส้มกลัวมันผิด แล้วถ้าออกจากส้มผิด มันก็อยู่ในวัฏฏะนั่นละ เวลาปฏิบัติแล้ว ทำลายส้มทั้งหมด ทำลายทุกอย่าง อิสระภาพ

นี่ความเสมอภาคในศาสนาพุทธเราเห็นไหม ผู้ที่สิ้นกิเลสแล้ว เสมอภาคเหมือนกันหมดเลย ความสะอาดบริสุทธิ์เหมือนกันหมดเลย ต่างกันที่อำนาจาสนา ต่างกันที่บารมีเท่านั้น ต่างกัน อย่างพระพุทธเจ้าเนี่ย โอ้โฮ เลิศล้ำ แล้วใครอย่าได้สะเออะไปเลย คือมันเป็นไปไม่ได้

พุทธวิสัย สร้างมาเป็นโพธิสัตว์ โอ้เรามันสาวก สาวกะ ขอให้เราทำตัวดีเถอะ ใครอย่าได้สะเออะ อย่าได้สะเออะเทียบ ถ้าสะเออะเทียบนะ มันไปเกิดเป็นพระพุทธเจ้าใหม่ จะเป็นไปได้ มันสร้างเป็นโพธิสัตว์แล้วไปตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าข้างหน้า แล้วมันจะเทียบกันได้

แต่ถ้าอยู่ในศาสนาพุทธนี้ อยู่ในศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ อย่าได้ สะเออะ มันเป็นไปได้ไม่ได้ ในศาสนานี้มีพระพุทธเจ้าองค์เดียว ทุกๆ ครั้งที่มีพระพุทธเจ้าตรัสรู้ ขึ้นมา มีหนึ่งเดียวเท่านั้น ไม่มีสอง ถ้าอย่างนั้น อย่าได้คิด แต่ก็คิดก็ผิดแล้ว อกุศลแล้ว กล่าวคู่ พุทธพจน์ ทำลายศาสนา เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

คนเรานี่ เจตนาทุจริตแล้วนี่ มันจะเป็นเจตนาสุจริตได้อย่างไร ในเมื่อเจตนามันเป็นทุจริต มันจะเป็นธรรมะได้อย่างไร มันเป็นที่เป็นไปได้ไม่ได้ ฉะนั้น เราถึงไม่ต้องไปวิตกวิจารณ์ตรง นั้น ทำตามที่พระพุทธเจ้าสอน ทำตามนั้น แล้วเราจะได้ประโยชน์ของเรา เพราะเราเกิดมาแล้ว พบพระพุทธศาสนาแล้ว เราไม่เสียชาติเกิด เราจะได้ความจริงของเรา

อ้าวถามมา

โยม : ขอโอกาสถามด้วยครูจารย์ พระพุทธเจ้านี้เวลาตรัสรู้ ท่านเป็น ปัญญาวิมุตติ หรือ ว่าเจโตวิมุตติ

หลวงพ่ : รวมหมด เพราะพระพุทธเจ้านี้ เวลาที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ เพราะอย่าง ที่ พระพุทธเจ้าตรัสรู้เนะ พระพุทธเจ้าปฏิบัติมา ๖ ปีนี้ กำลังขวนขวายมาเต็มที แต่พระพุทธเจ้าตรัส รู้นี้ เป็นฉิบปาทิญญา คือตรัสรู้เร็ว ง่ายทุกอย่าง เพราะอะไร เพราะชั่วคืนเดียว พอคืนนั้น ปฐมยามเห็นไหม ปฐมยามนี้ บุพเพนิวาสานุสติญาณ ญาณ พระพุทธเจ้าเป็นวิชา ๓ วิชา ๓ คือมีญาณ ๓ ช่วง

ช่วงหนึ่งเห็นไหม นี่บุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตชาติ รู้ไปหมดเลย นี่ยังไม่เป็น พระพุทธเจ้า นี่เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทดสอบ แล้วจุตูปปาตญาณนี้ ก้อนาคต คือจิตที่ไม่หมดนี้ อาสวักขยญาณทีเดียวบเลย คืนเดียว ฉิบปาทิญญานี้ หมายถึงว่านั่งทีเดียวยุติแล้วเลย เหมือน สาก สากนี้มีเยอะ

คูสิ คูอย่างพระยสะอย่างนี้ ฟังเทศน์ ๒ หน คืนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย พาหิยะฟัง ทีเดียวยเป็นพระอรหันต์เลย แต่พวกนี้เขาได้สร้างบุญของเขาма ถ้าได้ย้อนหลังนะ ย้อนหลัง

หมายถึงว่า เขาเคยปฏิบัติมา กับพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ แต่ไม่สิ้นสุด เขามีพื้นฐานมาแล้ว ใจพอพระพุทธเจ้ามาถึง มาต่อ ยอดบิณฑิยเลย

ทีนี้ พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นประเภทใด พระพุทธเจ้านี้ะ เป็นคนแต่งตั้ง เอตทัคคะ ๘๐ องค์ เราให้ค่าเขา นี่ เราเป็นคนแต่งตั้งเขา นี่ เราจะมีความรู้เหนือเขาไหม ถ้าเราไม่เหนือกว่า เราจะบอกเขาได้ว่าเขาเป็นอย่างนั้นๆ ได้ไหม ฉะนั้น ๘๐ ชนิดที่พระพุทธเจ้าตั้งนะ รวมอยู่ที่พระพุทธเจ้าหมด ถ้าพระพุทธเจ้าไม่รู้ถึงเหตุถึงผล พระพุทธเจ้าจะตั้งว่า นี่มีฤทธิ์ นี่มีปัญญา นี่เลิศในทางปัญญา เลิศในทางราตรี เลิศทุกอย่าง

ฉะนั้นบอกว่า ที่ว่าประเภทอะไรๆ ประเภทนี้นะ ที่ว่าเป็นเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ ประเภทไหนนี้ มันแยกย่อยออกมาเป็นสาวก เหมือนลูกไก่ เหมือนพระพุทธเจ้านี้เป็นพ่อ ลูกหลายคน ลูกคนไหนมันถนัดอะไรละ ลูกคนไหนมันเก่งทางไหนละ พ่อแม่ไม่รู้หมดละ

ทีนี้พ่อแม่จะรู้หมดนี้ พ่อแม่เป็นคนฝึกสอนมาใช่ไหม พ่อแม่จะเข้าใจหมดใช่ไหม นี่เราบอกว่าทุกอย่างที่พระพุทธเจ้าสอนนี้ รวมอยู่ในตัวพระพุทธเจ้ามีหมด ฉะนั้น เจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตตินี้ คือว่าประสาพวกเรานี้ ลูกนะ พ่อแม่เรานี้ะ หาบเลื้อยผืนหมอนใบ มาจากเมืองจีน มาสร้างเนื้อสร้างตัว เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี

ไอ้พวกเรานะ พ่อแม่ให้มรดกนะ ให้บริษัทตั้ง ๒-๓ บริษัทนะ มันยังทำเจ้งเลยนะ พระพุทธเจ้านี้ก็เหมือนกัน พระพุทธเจ้านี้รื้อคันมา สร้างสมมา ทีนี้พอมานา ลูกศิษย์นี้ ก็จะต้องบอกว่า ไอ้ที่ว่าเป็น เจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ แต่ละแขนงนี้ คือพวกนี้ พวกหิงห้อยไ้ คือพวกเรา มันคือหิงห้อย มันไม่มีปัญญาไ้

ทีนี้พ่อก็ไม่มีปัญญานี้ พ่อแม่ก็ฉลาดใช่ไหม เออ เอ็งมีปัญญาอย่างนี้นะ เอ็งเอาอันนี้ไป เอ็งเอาอันนี้ไป หมายถึงว่าคำสอนนะ ไม่ได้ให้ธรรมะนะ ให้คำสอน คำสอนว่า พระองค์นี้ ภิกษุองค์นี้ไปปฏิบัติอย่างนั้น ไปทำอย่างนั้น แล้วถ้าได้อย่างนั้นแล้ว มันก็ตรงกับจรตนิสัยไ้

เพราะพระพุทธเจ้าสอนนี้ อนาคตังสญาณใช่ไหม เคยสร้างบุญมาอย่างไร เคยมีกิเลส

อย่างไร ก็เอาสิ่งที่ชำระกิเลสนี้ เป็นคำสอน ทิมเข้าไป เข้าไปชำระล้างไอ้ความข้องติดข้องใจ พอชำระล้างเข้าไป พอพวกนี้ไปปฏิบัติแล้ว มันก็ “ผลัวะ” พระอรหันต์ พระอรหันต์ขึ้นมา มันก็ หึ่งห้อย พอหึ่งห้อยนี้ ก็มีว่าประเภทไหน ประเภทไหน เขาว่า ประเภทไหน ประเภทไหน ก็ ประเภทหึ่งห้อยไง

แล้วพระพุทธเจ้าประเภทไหน นี่มันคิดไม่ทันไง นี่ทุกคนนะ ถ้าอย่างพวกเรานี้ เกิดพร้อมในสมัยของพระพุทธเจ้านะ แล้วอยากปฏิบัติ ไปหาพระพุทธเจ้าเลย พระพุทธเจ้าจะบอกตรงช่องเลย เว้นไว้แต่! เว้นไว้แต่! พระพุทธเจ้าเห็นว่า บารมีไม่ถึง บารมี

อย่างเช่นคนจะทำงานนี้ คนจะทำงานหน้าที่ใดนี้ เราจะมอบงานให้เขา ถ้าเราเห็นว่าเขาทำงานนั้นได้ มันถึงจะทำงานได้ประสบความสำเร็จใช่ไหม งานนี้ เราไปมอบงานอย่างนี้ ให้เด็ก มันทำนี้ มอบงานให้เด็ก บอกให้เด็กทำงานให้เสร็จนี้ มันเป็นไปได้ จิตเรานี้ อินทรีย์ พลละ พลึงของใจนี้ มันไม่พร้อม แล้วจะบอกว่าให้มอบกรรมฐาน แล้วให้เราปฏิบัติถึงพระอรหันต์นะ มันเป็นไปได้

ฉะนั้นการปฏิบัติไปนี้ มันจะมีตรงนี้เป็นพื้นฐาน ที่นี้เวลาไปขอธรรมะ นี้ พระในสมัยพุทธกาลนี้เยอะมาก บวชเมื่อแก่ไปหาพระพุทธเจ้าเลย บอกขอกรรมฐานจะเข้าป่า พระพุทธเจ้าให้กรรมฐานไปนี้ สำเร็จเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์ บางองค์ไปก็ไม่ได้

มีอยู่องค์หนึ่งนะ ลูกเศรษฐี แล้วก็ไปปฏิบัติอยู่ ๑๖ ปีหรือไงนี้ ก็ยังไม่สำเร็จ แล้วคิดถึงข้าวมา ว่าพ่อแม่เป็นเศรษฐี ลูกชายคนเดียว แล้วพ่อแม่โคตรโง่งมหมดเลย ก็เสียใจมาก ก็จะกลับมาเยี่ยมพ่อแม่ เป็นห่วงพ่อแม่ มาถึงทางสองแพร่ง ทางหนึ่งจะไปเยี่ยมพ่อแม่ ทางหนึ่งจะไปเฝ้าพระพุทธเจ้า จะไปทางไหนก่อน ก็ไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าก่อน ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าถามว่ามาทำไมละ ก็จะมาเยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่ พ่อแม่เป็นขอทาน จากเศรษฐีมหาเศรษฐี แต่ลูกออกบวช ไม่มีใครช่วยบริหาร พอแก่เฒ่า เขาก็โง่งมหมดเลย ตอนนี้พ่อแม่เป็นขอทาน อยากจะมალาลีก เพื่อจะไปดูแลพ่อแม่ พระพุทธเจ้าบอกไม่ต้อง ให้ปฏิบัติไป ให้ไปหาพ่อแม่ละ แล้วเอาพ่อแม่มาไว้ในวัด บิณฑบาตให้พ่อแม่ฉัน นี่ไงที่ว่าพระที่บิณฑบาตให้พ่อ

แม่ฉัน แล้วไม่ผิดนี้ไง ให้บิณฑบาตมาเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ สุกทำบิณฑบาตมาเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ด้วย แล้วตัวเองก็ปฏิบัติไปด้วย สำเร็จเป็นพระอรหันต์

นี่ก็จะสำเร็จเป็นพระอรหันต์แต่ละองค์นะ ไม่ใช่ง่าย ๆ ต้องสู้กันเต็มที่ คุณอย่างพระ รัฐบาลเห็นไหม รวยมากเหมือนกัน นั่นจะบวช พ่อแม่ไม่ให้บวช ลูกชายคนเดียว ไม่ให้บวชอดอาหารนอนเลย ก็ไปเรียกเพื่อนมาเพื่อจะขอร้อง ทุกคนมาขอร้องให้เลิก ให้อยู่บ้าน พ่อแม่เอาเพื่อนมาขอร้อง เพื่อนบอกเพื่อนเลย ตายอย่างเดียว

เพื่อนๆ ทุกคนก็ไปบอกพ่อแม่ บอกอยากเห็นหน้าลูกไหม? อยาก! ถ้าอยากเห็นหน้าลูกนะต้องให้ลูกบวช ต้องให้ลูกบวช ถ้าไม่ให้ลูกบวชนะ พ่อแม่จะไม่ได้เห็นหน้าลูกอีกแล้ว คือลูกมันอดจนตาย พ่อแม่ต้องยอม ยอมให้ลูกบวช พอลูกบวชแล้ว สำเร็จเป็นพระอรหันต์เลย

พอสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วกลับมาบ้านไง นิมนต์มาบ้านนะ พ่อแม่ก็ขนเอาทองมานี้ เอาทองคำ เอาสมบัติมากองไว้ นี่ นิมนต์ให้ลูกมาฉันแล้ว เอาสมบัติมากองไว้ให้ลูกดูไง ถ้ามลูกถามพระรัฐบาล ว่าลูกนี้สมบัตินี้ นี่ของพ่อของแม่นี้ แล้วจะอย่างไร ถ้ามพระอรหันต์นะ ถ้ามพระรัฐบาล พระอรหันต์นะ

พระลูกชายตอบว่าอย่างไรรู้ไหม “พ่อ เอาใส่รถเข็นนะ เข็นไปที่แม่น้ำ แล้วดัมพ์ทิ้งลงไป ในแม่น้ำเลย (หัวเราะ) พ่อแม่อกจะขาด พ่อแม่ก็คิดว่า เอาเงินเอาทองมากองเท่าภูเขาเลยนะ ก็นึกว่าลูกเห็นเงินเห็นทอง ก็ต้องเห็นใจพ่อแม่เนาะ ไม่มีใครดูแลนะ

แต่ที่นี้พระอรหันต์นะ อริยทรัพย์มันมีค่าขนาดไหน แล้วไอ้เงินทองนะ กองก็ภูเขา ก็แล้วแต่นะ ถ้าบอกให้เอารถเข็น เข็นไปไหน เข็นไปแม่น้ำ แล้วดัมพ์ทิ้งไปเลย มันไม่มีค่าสำหรับพระอรหันต์ใจ แต่ค่าของพ่อแม่ละ นี่ในพระไตรปิฎกไปอ่านนะ ซึ่งมาก แต่ซึ่งนะเราต้องเทียบค่าของใจพระอรหันต์ด้วย แล้วอย่างใจพวกเรานี้

๑. พ่อแม่เรารักไหม

๒. สมบัติของพ่อแม่ที่หามา ใครจะดูแลต่อ

นี่ถ้าคิดนะ อ่านพระไตรปิฎกแล้วคิดใคร่ครวญตามนะ พระอรหันต์หรือผู้บวชแต่ละองค์ มีอุปสรรคหมดเลย ใครบ้างที่ไม่มีอุปสรรคในการประพฤติปฏิบัติ ใครบ้างไม่มี พระพุทธเจ้ากว่าจะออกบวชได้ แล้วก็อย่างชีวิตอย่างเราเนี่ย เราไปเข้าข้างตัวเองไง เราโน่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ ก็มึงเก่งนะ ก็มึงแน่ มึงก็นอนจมกับขี้มึงนั่นละ

เขาแค่คิดกันอย่างนั้น แต่ว่าเราต้องเข้มแข็ง เราต้องจริงจัง อันนี้แค่สิ่งแวดล้อมนะ แล้วเวลามาปฏิบัติเนี่ย มรรคญาณเนี่ย เวลาเราพูดนี้จะพูดถึงตรงนี้ ส่วนใหญ่จะพูดถึงตรงนี้ เห็นไหม เวลาเราเทศน์เวลาเราพูดให้ใครฟังเนี่ย บอกว่าเวลาเราพูดธรรมะนี้ เราพูดเป็นวิทยาศาสตร์เลย

แต่เวลาเราพูดถึงภพชาติเนี่ย พูดถึงการเกิดการตายเนี่ย พวกวิทยาศาสตร์ฟังนะ โอ้โฮ เวลาหลวงพ่อกเทศน์นี้วิทยาศาสตร์เลยนะ แต่ทำไมมาเชื่อเรื่องเกิดเรื่องตาย คุณเป็นของต่ำต้อยไปซะนิบ เวลาคนเขามอง เขามองกันอย่างนั้นนะ เพราะเขาไม่เห็นนะ เขาไม่เห็นที่มาที่ไปของจิตนะ เขาไม่เห็นที่มาที่ไปของเรานะ

นี่ดูสิ พระพุทธเจ้าย้อนไปอดีตชาติเนี่ย มันมีที่มาที่ไป แล้วถ้าไม่มีที่มาที่ไป อย่างที่พูดเมื่อกี้เนี่ย ถ้ามันไม่มีที่มาที่ไป ทำไมเราวัฏฏะ วุฏฏะ สติของคนไม่เหมือนกัน ทำไมลูกเราแต่ละคนเนี่ย ความคิดความเห็นเนี่ยมันหลากหลายนัก ก็เนี่ย ก็บุญกรรม จิตที่เขาสร้างมาทั้งนั้นละ เพราะจิตที่เขาสร้างมาดีเนี่ย เขาก็ทำมาดี พอทำมาดีนี้ปัญญามันก็จะเกิด แล้วถ้าเราทำมาขนาดนี้ เราทำอย่างนี้เราก็ต้องทำของเราไป ต้นทุนเรามีแค่นี้

ตอนนี้ต้นทุนคือชีวิตเราเนี่ย ตรงนี้สำคัญมาก เราเน้นมากเลย เราเน้นมากกว่า

“สิ่งที่มีค่ามากที่สุดคือหัวใจเรา”

คือต้นทุนนี้ ชีวิตเราเนี่ยมีค่าที่สุดนะ ชีวิตของเรามีค่าที่สุดกับทุกๆ อย่างในโลกนี้ จำไว้ทุกๆ อย่างในโลกนี้ เราแสวงหามา เราทำมา เราเป็นเจ้าของมัน เพราะมีเรา เราแสวงหาเราทำมา

เราถึงมีของอันนั้นมา ของนั้นมีมาเพราะเราแสวงหา แสวงหาด้วยความทุกข์ความยากความลำบากความชำนาญขนาดไหน ก็เราแสวงหา

การแสวงหาคืออำนาจาสนาของคนไม่เท่ากัน แสวงหาได้มาก แสวงหาได้น้อย เราก็แสวงหาของเรามา แต่เราเป็นผู้ที่แสวงหา ทรัพย์ที่เป็นสาธารณะ ทรัพย์ที่เป็นทรัพย์ของเรา คืออริยทรัพย์จากภายใน ปัญญาของเรา สมาริของเรา สิ่งที่คุณธรรมของเรา นี่คือทรัพย์ของเราจริงๆ อันนี้สำคัญมาก เพราะหัวใจนี้ มันได้ทั้งทรัพย์ข้างนอก และทรัพย์ข้างใน

แต่ถ้าเราเป็นโลกณะ เราคิดแต่ประสาโลกณะ เราจะได้ทรัพย์แต่ข้างนอก เราจะไม่ได้อริยทรัพย์ข้างใน เพราะเราไปเหยียบย่ำทรัพย์ข้างในเราเอง เหยียบย่ำนะ ไปวัดก็อายเขา จะนั่งภาวนา เขาก็หาว่าคร่ำครึ จะเดินจงกรมก็กลัวคนเห็น ต้องบังเขาไว้ หลบเขา จะทำดีทำไมกลัวเขาว่าละ เวลาไปทางสังคมโลกไปได้หมดเลยเห็นไหม นี่ไง เหยียบย่ำตัวเอง คือสิ่งที่ดีก็ไม่เห็นคุณค่ามัน สิ่งที่ดีจะเป็นประโยชน์ เราก็ไม่กล้าทำ จะทำก็อายเขา

แต่ถ้ามันเป็นความจริง เราทำของเราขึ้นมาเนะ นี่ประโยชน์เราเกิดตรงนี้ สิ่งที่มีค่าที่สุดคือหัวใจ หัวใจ เพราะหัวใจนี้มันเป็นพระโสดาบันได้ เป็นสกิทาได้ อนาคาได้ เป็นพระอรหันต์ได้ วัตถุอย่างอื่นเป็นไม่ได้เลย! วัตถุอย่างอื่นเป็นไม่ได้เลย! เราพูดบ่อย เห็นไหม

การพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมะนี้ ได้บุญกุศลมากที่สุด เราบอกนะ เอ็งพิมพ์ให้ล้นโลกเลย แล้ววางให้โลกนี้เอียงไปเลย กับเอ็งปฏิบัติ อะไรจะมากกว่ากัน หนังสือนี้มันพิมพ์มาเลย ให้กองเท่าภูเขาเลย คือวางแล้ว ให้โลกนี้เอียงไปเลย กุจะบุญบุญมิ่ง มันก็คือกระดาษละ

แต่ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมาสิ ทำจริงๆ ขึ้นมาสิ นี่หัวใจที่มันเป็นได้ใจ หัวใจที่มันเป็นอริยมิได้ ตัวหนังสือเป็นไม่ได้ ไม่มีอะไรเป็นธรรมะได้เลย เว้นเสียแต่หัวใจของสัตว์โลก หัวใจของเราเนี่ย แล้วนี้มีค่าไหม ต้นทุนนี้มีค่าไหม

ถ้าเราตายปั๊บ นี่เราก็คณะ ตอนนีเราศรัทธามากเลย เราก็คณะ นี่ปฏิบัติยังไม่ได้ ขอให้ตาย เกิดไปชาติหน้าบนสวรรค์จะไปปฏิบัติ พอเกิดตุม ตอนเรากิดนี้มันยังเป็นชาตินี้ เราเป็นเรา

เพราะเป็นเรานี่ เรามีร่างกาย เรามีสิ่งบีบคั้น คำว่าบีบคั้นนี้หมายถึงว่า ร่างกายนี้มันต้องการอาหาร ต้องการความอบอุ่น นี่มันบีบคั้น เราต้องหามันมา เราก็ว่าตอนนี้ยังทำไม่ได้ รอให้ตายไปก่อนค่อยไปปฏิบัติ

พอตายตม! ทำดีก็ไปเกิดเป็นเทวดา พอไปเกิดเป็นเทวดาความคิดมันไม่เป็นแบบนี้แล้ว จิตดวงเรานี้ละ แต่พอได้สถานะเป็นเทวดาตม สิ่งแวดล้อมมันเปลี่ยน ทิพย์หมดเลย สบาย.. ลืมเลย นอน กว่าจะหมดอายุขัยมา ศาสนาหมดไปแล้ว แต่เวลาเราคิดเราคิดอย่างนี้ไง แต่เราไม่คิดถึงอนาคต มันเป็นอย่างอื่น มันไม่เหมือนที่เราคิด ปัจจุบันที่เราคิดเพราะเรามีสถานะอย่างนี้

เหมือนตอนนี้เราจนนะ เราคิดเลยละ ถ้าเรามีเงินนะกูจะเป็นคนดี พอมีเงินตมขึ้นมา คนรวยคิดนะ กูมีตังค์แล้ว นี่ไง ความคิดมันเปลี่ยนไป ฉะนั้นเราคิดของเราอยู่ตอนนี้ ถ้าตอนนี้เราตั้งใจของเรา ปัจจุบันนี้นะ ถ้าเราคิดเกี่ยวเนื่องกับศาสนา มีวาสนาแล้ว

เพราะการเกิดมาพบพระพุทธศาสนาหายาก แล้วเกิดมาเห็นครูบาอาจารย์ที่คอยกระตุ้นเรา พุทกระตุ้นเรา พุทกระตุ้นให้เราได้คิด ให้เราได้จัดการนี้ คือใจเรานี้ มันเหมือนน้ำเสีย ถ้าเราไร้ไซเคิลมัน ทำให้มันสะอาดนี้ มันต้องมีการเปลี่ยนแปลงนะ น้ำเสียนี้ ก็ทำกลับให้เป็นน้ำปกติ ให้เป็นน้ำสะอาดกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก

ใจเรานี้โดนอวิชชา โดนกิเลสมันครอบงำอยู่ แล้วตอนนี้เราเข้าใจแล้วนี่ เราเปลี่ยนแปลงเดี๋ยวนี้ เราทำเดี๋ยวนี้ นี่ก็คือคุณประโยชน์ของเรา ประโยชน์มหาศาลนะ มหาศาลมาก

เหนื่อยละ เอวัง